

دانشکده طب سنتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

رساله

جهت دریافت درجه دکترای تخصصی Ph.D. طب سنتی

عنوان

بررسی اثر ماءالجبن افریمونی بر درماتیت آتوپیک: کار آزمایی بالینی دوسوکور

اساتید راهنما

دکتر رسول چوپانی

دکتر علیرضا فکری

استاد مشاور

دکتر میترا مهربانی

نگارش

مهرزاد مهربانی

چکیده

عنوان: بررسی اثر ماءالجبن افتمونی بر درماتیت آتوپیک: کارآزمایی بالینی دوسوکور

اهداف: درماتیت آتوپیک یک بیماری پوستی مزمن و عودکننده است که شیوع آن در حال افزایش است و اثرات نامطلوبی بر کیفیت زندگی بیماران می‌گذارد. خشکی پوست و خارش که از مشخصه‌های اصلی این بیماری هستند با میزان اختلال در عملکرد سد پوستی ارتباط دارند. اگرچه موارد خفیف بیماری با کورتیکواستروئیدهای موضعی و آنتی‌هیستامین‌های خوراکی کنترل می‌گردد اما در موارد متوسط تا شدید بیماری اکثراً به داروهای سیستمیک تنظیم‌کننده سیستم ایمنی نیاز پیدا می‌شود که عوارض جانبی زیادی دارند. از این رو امروزه تمایل بیشتری به استفاده از درمان‌های مکمل و جایگزین در درمان درماتیت آتوپیک پیدا شده است. در کتب طب سنتی ایرانی، چندین بیماری پوستی با علایمی شبیه به درماتیت آتوپیک مطرح شده‌اند که از آن جمله می‌توان بیماری‌های قوبا، قشف و تقشر جلد، سغه یابس، بهق اسود و برص اسود را نام برد که درمان مشترک همه آنها ماءالجبن افتمونی است. هدف از این مطالعه بررسی اثر ماءالجبن افتمونی در درمان بیماران مبتلا به درماتیت آتوپیک متوسط تا شدید بود.

روش کار: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی تصادفی دوسوکور با استفاده از دارونما بود که روی ۵۲ بیمار با درماتیت آتوپیک متوسط تا شدید انجام شد. در این مطالعه بیماران به مدت ۱۵ روز پودر فریزدرای شده ماءالجبن همراه با عصاره آبی اسپری درای شده افتمون یا دارونما دریافت کردند. در ابتدای مطالعه، بلافاصله پس از خاتمه دوره ۱۵ روزه درمان و همچنین ۱۵ روز پس از قطع دارو یا دارونما بیماران از نظر میزان رطوبت، الاستیسیته، پیگمان، pH و سبوم پوست در ناحیه ساعد با دستگاه Multi Skin Test Center (Courage & Khazaka, Germany) MC1000 ارزیابی شدند.

یافته‌ها: ۴۲ بیمار دوره سی روزه دریافت دارو و پیگیری را به اتمام رساندند. در پایان مطالعه میزان رطوبت و الاستیسیته پوست در گروه دریافت‌کننده ماءالجبن افتمونی به طور کاملاً معنی‌داری در مقایسه با گروه دارونما افزایش نشان داد ($P < 0.001$). تفاوت ایجاد شده بین دو گروه در میزان پیگمان‌های پوست در طی مطالعه معنی‌دار نبود ($P = 0.158$). اما در گروه دریافت‌کننده ماءالجبن افتمونی با گذشت زمان به طور کاملاً معنی‌داری کاهش یافته بود ($P < 0.001$). در مقدار سبوم و pH پوست تغییر معناداری بین دو گروه به وجود نیامد (P به ترتیب برابر با ۰/۷۹۹ و ۰/۷۵۷). عوارض جانبی گذرا شامل بی‌اشتهایی پس از مصرف دارو گزارش گردید.

نتیجه‌گیری: با وجود اینکه بیماران فقط در ۱۵ روز ابتدایی مطالعه، ماءالجبن افتمونی دریافت کردند رطوبت و الاستیسیته پوست همچنان در نیمه دوم مطالعه (دوره پیگیری) رو به افزایش بود. این مساله خاطر نشان می‌کند اثر ماءالجبن افتمونی، گذرا نبوده و این دارو در حقیقت به روند بازسازی پوست کمک کرده و با تسریع در فرایند ترمیم پوست بر پارامترهای پوستی و متعاقب آن کاهش علائم بیماری تاثیرگذار است. نتایج مطالعه نشان می‌دهد داروی سنتی ماءالجبن افتمونی می‌تواند به عنوان یک جایگزین مناسب برای درمان موارد متوسط تا شدید درماتیت آتوپیک مطرح باشد.

واژگان کلیدی: طب سنتی ایرانی، درماتیت آتوپیک، ماءالجبن افتمونی

Abstract

Title: Evaluation of Maa al-jobon-e aftimouni on atopic dermatitis: A double-blind clinical trial

Objectives: Atopic dermatitis is a common chronic inflammatory skin condition that is on the rise and adversely affects quality of life of the affected individual. Dry skin and pruritus, major characteristics of this disease, are associated with the dysfunction of the skin barrier. Though mild cases of the disease can be controlled with antihistamines and topical corticosteroids, moderate-to-severe cases often require treatment with immunomodulator drugs, which have many side effects. It is now more common to use complementary and alternative medicine in the treatment of atopic dermatitis. In traditional Iranian medicine, diseases symptomatically similar to atopic dermatitis such as Ghouba, Ghashaf and Taghashor, Dry Saafe, Black Bahagh and Black Baras are treated with Maa al-jobon-e aftimouni (whey associated with dodder seed extract). The aim of this study was to assess the efficacy and safety of Maa al-jobon-e aftimouni in the treatment of moderate-to-severe atopic dermatitis in adults.

Materials and methods: The study was a randomized, double-blind placebo controlled trial that was conducted on 52 patients with moderate-to-severe atopic dermatitis for 30 days. In this study, patients received freeze dried whey powder with spray dried water extract of field dodder or the placebo for 15 days. At baseline (week zero), after the end of the 15 day treatment period (week three) and 15 days after stopping the drug or placebo (week five/follow-up period), patients were evaluated in terms of skin moisture, elasticity, pigmentation, surface pH and sebum content on the forearm with Multi Skin Test Center® MC1000 (Courage & Khazaka, Germany).

Results: Forty-two patients completed 30 days of treatment with the medicine and the follow-up period. At the end of the study, a significant increase in skin moisture and elasticity in the group receiving Maa al-jobon-e aftimouni was observed compared with the placebo group ($P<0.001$). There was no significant difference between the two groups concerning changes in skin pigmentation ($P=0.158$), however, a significant decrease was observed in the group receiving Maa al-jobon-e aftimouni over time ($P<0.001$). There were no significant alterations in skin surface pH and the amount of sebum between the two groups (P -values are 0.757 and 0.799, respectively). Temporary side effects were reported including anorexia in drug use.

Conclusion: It is noteworthy that in this study despite the fact that patients received Maa al-jobon-e aftimouni for just 15 days, moisture and elasticity of the skin continued to increase in the second half of the study (follow-up period). This shows that the effect of Maa al-jobon-e aftimouni is not transient and this drug really helped skin barrier reconstruction and accelerated the healing process of skin. This positively influenced the skin parameters and consequently the improvement of disease symptoms. The results indicate that Maa al-jobon-e aftimouni traditional medicine can serve as a promising alternative for the treatment of moderate-to-severe atopic dermatitis.

Keywords: Traditional Iranian medicine, Atopic dermatitis, Maa al-jobon-e aftimouni (Whey associated with dodder seed extract)